

Streszczenia sztuk

Autorzy: Miki Terai i Jakub Karpoluk

●能 羽衣 (はごろも)

春の朝、三保の松原に住む漁師・白龍 (はくりょう) は、釣りに出た折に、松の枝に掛かった美しい衣を見つけます。家宝にするため持ち帰ろうとした白龍に、天女が現れて声をかけ、その羽衣を返して欲しいと頼みます。白龍は、衣を惜しみ、返すことを渋ります。しかし「それがないと、天に帰れない。」と悲しむ天女の姿に心を動かされ、天女の舞を見せてもらう代わりに、衣を返すことにします。

羽衣を着た天女は、月宮の様子を表す舞いなどを見せ、自身が月宮殿で舞の奉仕をする乙女の一人であることを明かします。さらに、三保の松原の春景色が天上界のようであるといい、その美しさを称えて謡います。天女は国土の繁栄を祈念し、様々な宝物を降らし国土に恵みを与えると、やがて彼方の富士山へ舞い上がり、霞にまぎれて消えていきます。

(3 4 5 字)

Hagoromo (Szata z piór).

Na jednej z plaż opodal miejscowości Mio, w prowincji Suruga, późną wiosną, pewien rybak o imieniu Hakuryō, znalazł olśniewającą szatę z piór, wiszącą na gałęzi sosny. Gdy miał już zabrać skarb do domu zjawiała się na plaży Niebianka, do której szata należała, i poprosiła o jej zwrot, bez niej nie mogła bowiem powrócić w Niebiosy. Rybak nie chciał oddać szaty, póki bogini nie zatańczy dla niego, w końcu jednak, zawstydzony swym czynem, zwrócił zgubę. Uradowana Niebianka założyła szatę i zatańczyła, tańcem ukazała mężczyźnie jakie życie wiedzie w Księżycowym Pałacu, bowiem jest jedną z tancerek, które tam mieszkają. Zaśpiewała, błogosławiąc ziemię i ludzi, po czym zniknęła pośród chmur w Niebiosach.

登場人物 (Bohaterowie sztuki)

主人公 月宮の天女 Główna bohaterka (shite) – Niebianka z Księżycowego Pałacu

相手役 漁師・白龍 (はくりょう) Druga postać (waki) Rybak Hakuryō

場所 駿河国 三保浦 (現在の静岡県静岡市 三保松原)

Miejsce akcji – Plaża w miejscowości Mio, w prowincji Suruga (dzisiejsze miasto Miho no Matsubara, w prefekturze Shizuoka)

季節 晩春 Pora roku – późna wiosna

作者 未詳 Autor - nieznanym

●狂言 寝音曲（ねおんぎょく） **Kyōgen Neongyoku (Śpiew na leżąco)**

主人が酒宴の帰りに、たまたま太郎冠者の家の前を通りかかったところ、上手な謡を耳にします。翌日早速、自分の前で謡を謡うように命じます。太郎冠者は、今後たびたび謡わされては困ると考え、酒を飲まなければ謡えない、妻の膝枕でなければ声が出ないなどと嘘をつきます。どうしても謡を聞きたい主人は自分の膝を貸します。

太郎冠者はしぶしぶ謡いはじめますが、寝ているときは謡えるのに起きると声が出なくなるようなふりをします。ところがこれを何度か繰り返すうちに、酒に酔い調子に乗った太郎冠者はとりちがえ、膝枕のときに声を出さず、起こされたときに声を出してしまいます。そしてついには立って舞い始めてしまいます。平和な世の中になった武家のワンシーンを描いたコメディで、良い声と悪い声の使い分けと、それを取り違えていく演技の推移が見どころです。（358字）

Pewien szlachcic wracając z wieczornego przyjęcia, delikatnie podpity, przypadkowo przechodził koło domu swego sługi o imieniu Tarō Kaja. Gdy mijał dom usłyszał piękną piosenkę, którą śpiewał sługa. Następnego dnia szlachcic rozkazał by Tarō Kaja zaśpiewał utwór, który usłyszał poprzedniego wieczoru. Sługa pomyślał, że od tej pory pan każe mu śpiewać przy wielu okazjach, postanowił więc skłamać by uniknąć tego kłopotliwego obowiązku. Powiedział więc panu, że nie umie śpiewać bez uprzedniego wypicia odrobiny alkoholu, głowę zaś musi złożyć na kolanach swej żony. Pan tak bardzo chciał usłyszeć piosenkę, że napoił sługę i zaoferował mu by złożył głowę na pańskich kolanach. Sługa złożył głowę na kolanach pana i zaczął śpiewać, gdy jednak wstał udał, że nie może wydobyć z siebie głosu, śpiewać bowiem umie tylko na leżąco. Po tym jak sługa powtórzył czynność kilka razy i wypił już dość sporo, zaczął mylić czynności – przestawał śpiewać leżąc i śpiewał, gdy wstawał. W końcu, kompletnie już pijany, Tarō Kaja zaczął tańczyć śpiewając.

登場人物 Bohaterowie sztuki

主人公 太郎冠者 Główny bohater - Tarō Kaja

相手役 武家の主人 Druga postać – Pan domu, szlachcic (jap. *bushi*).

●能 野守 (のもり) **Nō Nomori (Lustro Strażnika Pól)**

大和国・御蓋山の麓に広がる春日野。鏡のように美しい池水に、旅の山伏が見とれていると、春日野の野守（野原を見張る番人の意味）である老翁が現れます。老翁は、その池水が“野守の鏡”と呼ばれているが、実は鬼神のもつ明鏡だと教えます。さらに昔、狩りの折、鷹の行方が分からなくなったときに、野守が指し示したこの池水に鷹の姿が映ったという歌物語をします。山伏は鬼神の鏡（真実の鏡）にも関心を示しますが、老翁は「鬼神の鏡は世にも恐ろしい物なので人には見せられない」と告げると、野中の塚に姿を消します。山伏が鬼神の鏡を拝すべく一心に祈っていると、塚の中から鏡をたずさえた鬼神が現れ、天界から地獄の底のすみずみまで映し出します。そして、大地を踏み破って、再び地獄の底へと帰って行きます。歌物語の優雅と、鬼の豪快さを融和させた世阿弥の名作の一つです。（364字）

Na polach Kasuga, u podnóża góry Mikasa, w prowincji Yamato znajdował się piękny staw, którego tafla odbijała świat niczym zwierciadło. Pewien asceta *yamabushi*, przemierzający polny szlak, zauważył go i gdy się doń zbliżył stanął przed nim starzec – strażnik pól. Opowiedział on przybyszowi, że staw nosi nazwę Nomori no Kagami – Zwierciadło Strażnika Pól i że on przegląda się w nim codziennie, gdy pilnuje pól, opowiedział także że to samo miano nosiło prawdziwe zwierciadło należące do potężnego Demona, który żył tu w zamierzchłych czasach. Za dnia Demon przyjmował ludzką postać i pilnował pól, w nocy zaś powracał do swej prawdziwej postaci i udawał się na spoczynek do pobliskiego kurhanu. Asceta pamiętał, że o stawie z pól Kasuga opowiada jedna ze słynnych pieśni *uta monogatari*. Strażnik przypomniał duchownemu jej treść: w przeszłości, gdy cesarz i jego dworacy polowali nieopodal z sokołami, jeden z ptaków nie powrócił. Pewien strażnik pól, który był świadkiem zdarzenia doradził monarsze by zajrzał w taflę stawu a ujrzy w niej zaginionego sokoła. Gdy cesarz zajrzał w taflę, zobaczył odbity obraz ptaka siedzącego na gałęzi pobliskiego drzewa.

W drugiej części sztuki asceta zapragnął by dane mu było ujrzeć prawdziwe Zwierciadło Strażnika Pól i po tym jak zmówił modlitwy i święte formuły, stanął przed nim potężny Demon z Kasuga ze zwierciadłem w ręku. Gdy przełknięty asceta spojrział w nie, ujrzył lustrzane odbicia Niebios i Piekieł. Obraz Piekieł był ze wszech miar przerażający. Po chwili Demon tupnął w ziemię, ta rozstąpiła się a on zniknął w jej wnętrzu.

登場人物 Bohaterowie sztuki

主人公（前半） 野守の老翁（実は鬼神の化身） Główny bohater w I części sztuki (shite) – Stary mężczyzna, strażnik pól leżących opodal wsi Kasuga (Demon w ludzkim przebraniu)

主人公（後半） 鬼神 - Główny bohater w II części sztuki (shite) – Demon z Kasuga
相手役 旅の山伏 – Druga postać (waki) – Asceta yamabushi
語り手 土地の男 – Narrator (ai kyōgen) - wieśniak

場所 大和国 春日野 （現在の奈良県奈良市。春日大社の入り口付近一帯）
Miejsce – pola opodal wsi Kasuga w prowincji Yamato (obecnie pola leżące przed świątynią Kasuga
Taisha we współczesnym mieście Nara, stolicy pref. Nara)
季節 早春 Pora roku – wczesna wiosna
作者 世阿弥 Autor – Zeami (1363? – 1443?)